

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

Szerkesztőség:
Kossuth-utca 166 szám, Falcione-féle ház.
Kiadóhivatal:
Oblát Károly könyvnyomdája, Kossuth Lajos-utca.

Felelős szerkesztő:
Dr. ALFÖLDY ÁRPAD.

Egész évre 12 kor., félfévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 16 fillér.
Naptartóknak: Egész évre 8 kor. Félfévre 4 kor. Egy negyedévre 2 kor.
Megjelenik minden vasárnap és esztőtűnkön.

Az esküdt bíróságok.

Folyó hó 17-én lesz nálunk az első esküdtzéki tárgyalás. Az újságok folyton az esküdtzéki intézmény fontosságáról írnak. Zombor tudósai a szabad lyceum által is ismertetik ezt a korszakalkotó intézményt a közönséggel. Néhány nap mulva az ország minden részében megkezdik működésüket az esküdtbíróságok.

Hatalmas mértőföldjelző ez a magyar állam jogfejlődésének történetében. Oly intézménnyel gyarapodtunk, mely hasszú évtizedek óta legbecsesebb részét képezi az európai és amerikai művelt államok jogi leltárának. Az angol nép szabadságszerető és az önkormányzatot példás módon megvalósító földjében vert az esküdtzések gyökeret. Nagy fontosságát az igazság megvalósítására nézve a francziák ismerték fel először, a kontinensen ők honosították meg s példájuk hatása alatt terjedt az intézmény Európában mindenütt. A hová a nagy Napoleon fegyverei hatoltak s a francia forradalom eszméi előtörték: ott polgárjogot nyert az esküdtzék. Napoleon hozta be ez intézményt Németországnak a Rajna mellett fekvő tartományaiiba, melyeket hadiszerencséje Franciaországnak meghódított. Csillagának letűnése után e tartományok visszatértek ugyan Németországhoz, de az esküdtzések időközben annyira meghonosodott a Rajna mellett fekvő provinciákban, hogy a németek ezen jogi intézményt megszüntetni nem merészelték.

Bismarcknak győzelmei egyesítették Németországot s az egységes német büntető perrendtartást is. Az autokratikus vaskanczellár ellensége volt az esküdtbíróságoknak és nem akart ezeken helyet adni az egységes német

államjogi intézmények között. Akarata megtört azonban a délnémet államok ellenállásán. Itt félszázad óta résztvettek a polgárok a büntető igazságszolgáltatás kiszolgáltatásában. Ők is lelkesedtek a minden német államra kiterjedő egységes törvénykönyvért. De készek voltak lemondani erről, semmint az esküdtbíróságokat feladni. Bismarck meghajolt a nép azon impozáns akaratnyilvánítása előtt, az esküdt bíróságokat felvette Németország jogi intézményei közé, s az a negyedszázad, mely az esküdtbíróságoknak egész Németország területén való működése óta lefolyt, lényesen igazolta a délnémet polgárok ragaszkodásának jogosultságát s az intézmények helyes voltát. Nem is kell felemlitenünk, hogy a francziával rokon nemzetek: az olaszok és belgák rég megadták polgáraiknak azt a jogot, hogy a büntető ítéletek maghozatalában részt vegyenek.

A balkán félsziget államai sem nélkülözik az esküdtzégeket. Csak Magyarországnak fáztak az esküdt bíróságok intézménye megalkotásától. Igaz, hogy legjobbjainkat nem illelhetjük e szemrehányással. Hisz Deák Ferencz s az a párt, mely őt vezérül elfogadta már az 1843-44-iki országgyűlésen egy az esküdtbíróságot felőlelő törvényjavaslatot dolgozott ki, melyet az alsóháza lelkesedéssel tett magáévá, melyhez azonban az akkori reakzionárius főrendiház éppen az esküdtzések miatt hozzájárulni nem akart. Deák és pártja lemondtak tehát még ma is a legjobbak méltánylását megérdemlő derék művek törvényerőre emelkedéséről, de nem engedték meg, hogy az esküdtbíróságokat nélkülöző törvényt alkossanak. Az 1867-iki államjogi kiegyezés után a sajtótermékek fetett esküdték

ítéltek. Ámde ítéleteik a közvéleményt nem tudták kielégíteni. Az esküdt polgártársak verdiktjeikben habozók, ellenmondók és félénkek voltak. Az esküdtéktől való idegenkedést öregbítette a nemzetiségektől való aggodalom. Ezen okok miatt sokáig vajudott a büntető perrendtartás javaslata, de a törvényt megszülni nem tudta. Hazánk legnagyobb jogásza Szilágyi Dezső vetett véget az örökös kétkedésnek. Lelkesült munkatársaktól segítve, támogatva a szabadelvű párt kiváló jogász falanxjától a büntető perrendtartás megalkottatott és becses drágak gyanánt be lett foglalva az esküdtzéki intézmény.

Ez év elején élelbelépett e törvény s február hóban már összeülnek az esküdtbíróságok, hogy a jogkörükbe utalt büntetendő cselekmények felett határozzanak.

Nagy reményekkel nézünk az esküdtbíróságok elé. Készséggel beismerjük, hogy az esküdtbíróságokkal járó teendőök súlyos feladatokat rónak polgártársainkra. Mindenekelőtt idejének egy részét fogják e teendőök igénybe venni, aztán pedig tanulmányt és komoly kötelelességteljesítést kíván ez intézmény tőlük. Ámde, ha el is tekintünk attól, hogy az angol nép, mely az időnek értékét megtudja becsülni örömet hozza meg az esküdti teendőökl járó áldozatokat, ismeretes, hogy a magyar törvény a legnagyobb gondal ügyelt arra, hogy a polgároktól kívánt áldozatok minél könnyebben el viselhetők legyenek.

Mi méltán büszkék vagyunk öseinktől örökölt önkormányzatunkra, melynek egyes ágai, fájdalom, fonyadóban vannak. Az önkormányzatnak helyes szervezésétől függ államiságunk restaurálása. A büntető perrendtartás által

— Csak akkor valódi ha közvetlen tőlem rendelik —

fekete, fehér és színes 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint — egész ruhák s blousoknak való! — Mindenki nek postabér és vámmentesen, házhoz szállítva. Mintak postafordultával küldetnek.

HENNEBERG G. selyemgyáros Zürichben.

Cs. és kir. udvari szállító.

Henneberg-selyem

életbe léptetett esküdttörvényszék az első lépés az önkormányzat fejlesztésére; eddig úgy állott a dolog, hogy az állam által hozott törvényeket maga az állam alkalmazta. Az esküdttörvényszék következtében a polgárság jogot nyer az állami törvények meghatározott kategóriájának alkalmazására. A polgárok fognak szellemet önteni a törvény betűibe. Súlyos büntetendő cselekményekre a polgárság fogja kimondani a verdiket; az állam által kinevezett bíróság és a polgárság között meg lesz a kölcsönös meleg érintkezés. A polgárok szelleme fogja átadni a törvényt, azonnal napvilágra jut, hogy a törvény melyik intézkedése felel meg a közszükségletnek, melyik plántáltatott át idegen földről és nem vert gyökeret a hazai talajban. Hozzájárul ehhez, hogy midőn 12 polgár nyilvános s mindenki által megérthető módon mondja büntetésnek a vádlottat, ez a határozat sokkal sujtóbb lesz az eddig hozott határozatoknál. Múltán elvárhatjuk tehát, hogy a magyar polgárság meg fog felelni törvényes kötelezettségeinek, melyek újabb szálakkal fogják hozzákötöni a nyugat-európai civilizációhoz.

Dr. Ch. F.

Bácskai muzeum-egylet.

I. tá: Mchoray.

III.

A szervezendő egyesület egyes szakosztályai külön-külön elnökkel és titkárral rendelkeznének s üléseiket két havonként rendszeresen tartanák, melyeken nemcsak a folyóügyek intéztnének, hanem értekezések és dolgozatok is olvastatnának fel s mindenkor nyilván-

nos jelleggel bírnának. Csupán az évi nagy-avagy közgyűlésen lenne együtt minden szakosztály.

Történelmi társulatunk szervezeteinek ugyanis egyik lényeges hibája, hogy évenként csak egy érdemleges ülést tart (i. e. a közgyűlést), az u. n. választmányi ülések tartása pedig nincs szabályszerű időhöz kötve; továbbá a választmányi ülések nem nyilvánosak s nincsenek értekezések előadásával összekötve, hanem azokon csak a folyó ügyek intéztnének s így rendszeren 3-4 választmányi tag jelenlétében tartanak, mert senki sem érdeklődik irántuk. Midőn egy ízben a társulat elnöki állása üresedésbe jött, az állás elvállalására vármegyénk egyik előkelő férfia felkérte, az illető a neki felajánlott állást azzal utasította vissza, hogy a társulat szereplése egész éven át igen csekély s arra, hogy évente egyszer, i. e. a közgyűlésen egy-egy rövid megnyitót beszédet tartson, nem érdemes vállalkoznia. E férfinak kétségkívül igazra volt, mert ha egy társulat valóban élni és működni akar, annak sokkal több tevékenységet kell kifejtenie, mint a mennyit történelmi társulatunk a múltban, sőt a jelenben is kifejt.

A tagok beosztását akként kellene tervezni, hogy a társulatnak lennének 1. tiszteletbeli, 2. alapító, 3. rendes és 4. pártoló tagok. A jelenlegi beosztás tehát csak annyiban változnék, hogy a történelmi társulatban levő u. n. működő tagok helyébe a rendes tagok lépnének, a kik mind írók, költők és szaktudósokból választatnának s tagdíj fizetés alól egyszersmindenkora felmentetnének. A pártoló tagok azok sorából kerülnének ki, akik ma a történelmi társulat rendes tagjai s évi tagdíjat fizetnek. A tiszteletbeli és alapító tagok helyzete változatlan maradjon.

nosabb szórakozást s testedzést ápoló egyesület támogatására. Ha Zombor szab. város közönsége nem mellányolta is kellőleg a testnevelésnek a középiskolán túli ápolását melyre nagyesszű celius-mini-szerünk ó excellentiája oly nagy súlyt helyez, nagyon szomorú dolog lett volna, ha az egylet élete fonálát ez a körülmény megszakította volna, de hogy ez meg nem történhetett nagy érdeme a Sport-Egylet elnökének s Zombor város előkelő sport érzékkel bíró férfainak, a Fik, midőn az egylet alapító tagjai lettek, e tényekkel szolidaritást vállaltak az egylet fenntartásának szükségességével. Nem is lehet az, nem is volna egészséges dolog, ha abban a városban a hol az agarászatot, halászatot és vadászatot mind sport-szerüleg kultiválják, megfelelőnek a társadalom, a testnedzének a középiskolán túli ápolásáról s egyáltalánok-intelligentiával bíró városban nem nyújtanak alkalmat, hogy a sok fiatal tisztviselő a kellemes szórakozást a hasznossal, a testedzettel összekapcsolhassa. Mindazonáltal, hogy az egyesület jelenleg anyagilag már az eddigiekkel szemben igen előnyös helyzetben van, a működésnek a kellő mértékben való cultiválása még sok kívánni valót hagy fenn: A legelső és legszükségesebb mondhatni a rendszeres működésnek egyik alap-

A hétről.

Zombor városa a jövő héten választja meg polgármesterét, mi sem természetesebb tehát, hogy e héten is konferentiáztak a polgármester választás dolgában. A pályázati határidő lejártáig ketten adták be folyamodványukat: Hauke központi főszolgabíró és Decker városi tanácsos. Mikor aztán a pályázati határidő lejárt, Decker visszavonta a kérvényét, s így egyetlen jelöltül Hauke maradt. Hát szó sincs róla, érdemes ember kerül városunk polgármesteri székébe, s nem is kifogásolható mondjuk azt, a mit már egy ízben mondtunk, s a mit a bekövetkezett tények igazoltak, hogy az lesz a polgármester, a kit a főispán akar, s hogy kár ezért a sok konferentiáért még tanakodásért. Utóvégre is szó a mi szó. Zombor városa pályárai abban a szerencsés helyzetben vannak, hogy megnyugodhatnak minden gondolkodás nélkül annak a helyességében, a mit a főispán akar, akkor hát mi a menydörgős menykőnek törjük a fejüket azon hogy ki legyen a polgármester. Lesz a ki lesz, a főidőleg hogy békességben legyünk. De hisz vannak olyan emberek, a kik akkor is törik a fejüket mikor abból egyrészt semmi hasznok sincs, más részt pedig mikor azok a dolgok, a melyeken a fejüket török ugyem tartoznak rájuk. Az a fajta emberek erősen török a fejüket azon, hogy mi volt a Decker visszalépésének az oka? Hát én bizony ezeknek a kedvéért nem töröm a fejemet a talány feloldásával. Tény az, hogy viszályt. Panctum. Ez Deckernek a legjóravalóbb dolga, másra nem tartozik, hát ne is törje rajta a fejét. Mert hát nem pártnak a zászlaját vette kezébe egyik jelölt sem. Hauke éppen ahhoz a párthoz tartozik a nagy politikaok, mint Decker, aztán meg a nagy politikaok semmi köze a polgármesteri választáshoz. Ilyen körülmények között Decker semmi téle pártot cserben nem hagyott; ő jónak látta a visszalépést, ez annyira az ő privát dolga, hogy e lépés okát firtatni majdnem izléstelen.

Színházunk, a minő az minden évben megeseleksi, az idén is pótsaison tart. Egyelőre öt előadásra nyitnak pótbérletet. De a szokásos vendég-szereplések az idén ugyilászik teljesen elmaradnak, legalább ez ideig nincs szó semmi féle vendég-szereplésről. Hát ha őszintén kell szólnom,

A „ZOMBOR és VIDEKE” TARCZAJA

Dr. Sajtos Samu jelentése.

(Vége.)

Nem szabad végül elhallgatnom a Zombor szab. Fir. város részéről az elmúlt évben tanúsított elzárkozást sem; az egylet vezetősége a múlt év folyamán ugyan kérvényt nyújtott Zombor szab. kir. város közönségéhez, kérve, hogy az egylet nehéz anyagi viszonyaira való tekintettel az egyesület évenként némi segélyösszeggel legyen életképes; ezt a kérvényt hosszú vajúdás után végre a múlt év decemberében azzal a kijelentéssel kapta vissza, hogy a város nincs abban a helyzetben, hogy ilyen kiadásokat fedezhetne s különösen arra való tekintettel egyáltalán nem adhat helyt a kérelemmel, mivel az ifjúság testedzése a megfelelő intézkedésekben kellőleg biztosítva van. Nem kívánok az elutasítás és indokok bírálatába bocsátkozni, csupán az az egyedüli megjegyzésem, hogy nem Zombor sz. kir. város lett volna az első, a mely ilyen czélú egyesület támogatását eszközölte volna, mivel ha nem is kisebb de vagyoniilag semmivel előbbre nem álló törvényhatóság szép összegeket bocsájtott a legnemesebb és leghasz-

vetétele az alkalmas helyiség hiányzik. Ellenmondásnak tűnhetik fel ezen kijelentés, ha i. e. az állami tornacsarnokot a Sport-Egylet céljára alkalmatlanak tartom, de ha tekintetbe vesszük azon legelsőbb kérelmi szempontokat, melyek nélkül a testedzés egészségi hatása el nem képzelhető, akkor mindenki igazat kell, hogy adjon fenti kijelentésemnek. Nincs ugyanis az állami tornacsarnoknak mellékhelyisége, a hol a működő tagok a működés megkezdése előtt és annak bevégezése után az egészségi szempontból nélkülözhetetlen átlölközödést eszközölhetnek, a felhevülés után a szükséges nyugodt pihenést élvezhetnek. Maga a torna-csarnok, mint ilyen ellen kifogása senkinek sem lehet, mert az a testneveléshez szükséges összes eszközökkel rendelkezik; de mert a fenti helyiséget nélkülözni nem lehet, azt egészségi szempontból teljesen alkalmasnak mondani nem lehet. Valaki talán azt az ellenvetést hozhatná fel e kijelentésemmel szemben, hogy, ha alkalmas a középiskola tanulók részére miért nem felel meg a sport-egyletnek? Erre az egyszerű válaszom az, hogy más a középiskolai testnevelés programja, mely szabad és rend gyakorlatival s nagyobb fáradságot alig igénylő

nam is tartom valami nagy bajnak a vendégszerelések elmaradását. Ma már a színháza járó közönség legnagyobb része évenként egyszer-kétszer megfordul a fővárosban, s akkor az esetleg az itt vidéken vendégekét megforduló művészt hozzá illő keretben láthatja, míg így az itt vendégszerelő művészek vagy művésznők többszöri bizony nagyon kéri az összejátékból. Azért hát nem kár a vendégszerelések elmaradásáért, sokkal többet ér, ha szerződött tagok iparkodnak jó összejátéokra s élvezetes előadásokra.

A héten egy kis hiba is történt a kréta körül. Nem a színháznál, de a rendőrségnél. Van nekünk egy híres rendőrmesterünk, a ki szörnyen türekszik az erélyességre. Ő persze a maga esze szerént azt hiszi, hogy az erélyesség csak abban nyilatkozhatik, ha ő bottal meg bikaesékekkel örködik a rend fenntartása felett. Már több panasza tétetett ellene, egy ízben már jégerösen vád alá is helyezték, ő azonban tovább is egész erélyllyel látja el hivatalát. A héten az a malheur történt meg vele, hogy a főispán egyik képviselő vendégét vette erélyes kezelése alá. A városi képviselő ur a főispán vendége lévén, valamivel többet szedett be a jóból mint épen kellett volna, s ezért az utczán valamivel hangosabb is volt mint kellett volna. Az őrmester ezért egész erélyllyel látott hozzá erkölcsi megjavításához, a minnek előállítás és — a rossz nyelvek állítása szerint — egy kis szakzszerű megrendszabályozás lett a vége.

No de istenen, hát a városi képviselő kutya? Annak egy kissé hangosabban sem szabad lenni, mikor másutt meg a főszofigabiró az, a ki nem épen jó helyre vitt éjjeli zenékkal háborítja az új esendjét.

De hát ugy látszik vannak, akik abban a véleményben vannak, hogy a főszofigabiró állás és az éjjeli esendzavarás incompatibilis, s magyarazzák ezt olyatánképen, hogy akár mit csinál a főszofigabiró, az nem éjjeli esendzavarás, mert az szabad.

— y — s.

Hírek.

* **A Sport-Egylet új tagjai.** A zombori Sport-egyletbe újabban dr. Popovits István városi főorvos, dr. Gyurics

szer-gyakorlataival s az ifju ember anyaggal alig lamaszthat olyan igényeket a kényelmi szempontok iránt, mint a meglelt idősebb cégynekből álló Sport-Egylet, a hol a működés egészen más sportágakra terjed ki s egyes ágazatokban a munka jobban felhevíti, kimeríti az embereket, a kik éppen ennél fogva nagy szükségét látják annak, hogy a felhevülés után egészségük óvása céljából is megfelelő helyfel rendelkezessenek.

Ennél fogva nagyon czél szerűnek tartanám, hogy az egyesület sikeres működése szempontjától az egylet részéről a megfelelő intézkedés tételnek, hogy ez a baj minél hamarabb orvosolható lenne s a működést ezután sem gátolná. Ezek után végül is szerencsém a tisztelt közgyűlésnek bejelenteni, hogy az elmúlt év folyamán elvégeztem az egyesület évszéri irásbeli teendőit. Tartott az elmúlt évben 1 rendkívüli közgyűlés és 10 választmányi ülés, a közgyűlésen egy tagfelvételi ügyben hozott választmányi határozat tárgyalatott; a választmányi üléseken pedig folyó ügyek intézettek el.

Ezek előre bocsajlása után van szerencsém a tisztelt közgyűlést tisztellel felkérni, hogy e jelentésemet méltóztatassék tudomásul venni és nekem a felmentvényt megadni.

György főjegyző és dr. Dimitrievis Brankó léptek be rendes tagokul.

* **Kirendelések.** Az igazságügyminiszter Domány Jenő titeli és Csörgő Sándor zentai járásbírósi aljegyzőket a titeli, illetőleg a zentai járásbírósi mellett alkalmazott ügyvédségi megbízott állandó helyettesül rendelte ki.

* **Áthelyezés.** A honvédelmi miniszter Schick Gyula tartalékos honvéddhadnagyot a szabadkai 6-ik honvédezedhez helyezte át.

* **Kinevezés.** Az ujvidéki kir. törvényték közhírré teszi, hogy a kir. törvénytékhez második szerb tolmácsul Popovits Demeter ujvidéki lakost nevezte ki.

* **Kinevezés.** A szegedi kir. itélőtábla elnöke Steinitz Gyula végzett joghallgató, bács-feketehegyi lakost vezetése alatt álló kir. itélőtábla keretébe díjas joggyakornokká nevezte ki.

* **Adomány a zombori Sport-Egylet részére.** Borsódi és katymári Latinovics Pál, országgyűlési képviselő a zombori Sport-Egyletnél lévő 200 koronás alapítványához újabb 200 koronát adományozott.

* **Szemző István, zombori** nagybiratos a február 16-iki sport-mulatság alkalmából a zombori Sport-Egyletnek 10 forintot bocsajtott rendelkezésre felülfizetésként.

* **Állandó lóvásár Zomborban.** Mint hírik, a bácsmegeyi gazdasági egylet választmányához legközelebb egy indítvány lesz beadva, Zomborban egy állandó lóvásár létesítés iránt. Ezen cél, mely ugy az egylet, mint a városra nézve nagy jelentőséggel bír, indítványozó javaslata szerint a volt katonai ruhatarul szolgáló épületben lenne elhelyezendő igen csekély anyagi áldozattal.

† **Dr. Heinz Frasanelli Agost halála.** Vettük a következő gyászjelentést: Szomorodott szívvel tudatjuk rokonaink és ismerőseinkkel, hogy felejthetetlen férjem, atyánk, apósnk és nagyatyánk Hackbeili lovag dr. Heinzmann Frasanelli Agostnak m. kir. nyug. honvéd- és 48 as honvéd-törzsorvos folyó évi február hó 2-án délután 3 órakor 83-ik, boldog házasságának 26-ik évében történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült teteme folyó hó 4-én délután 1/2 4 órakor fog a gyászházban (Csihás Benő-utca 92. szám) a református szertartás szerint beszenteltetni és a helybeli szent Rókus temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Zombor, 1900. évi február hó 3-án. Aldás emlékére! Bandi, Laczi, Agla, Ferencz, Ödön, Györgyike, Noemi, Dániel, Zoltán, Elma, Káoly unokák, Gömöri Lajos, Bründel Ödön, vők, Eisert Flóra, Heinzmann Mariska, menyei. Özv. dr. Heinzmann Frasanelli Agostonné szül. Paklagi Ludmilla, neje. Lilith, Atilla, Margit, Otília, gyermekei.

* **A felvágott aszfalt.** Tekintetes Szerkesztő Ur! Ismeretes, hogy a város közönsége nagy és általános örömmel fogadta az aszfalt-járdák elkészültét. Sok kellemtelenséggel volt az aszfaltozás összekötte nagyon, de az aszfaltot való sétálás későbbi gyönyöreit mégis feledtettek minden előbbi szekaturát. Már-már egészen budapesti szokásba kezdünk magunkat beleélni, a mikor holmi botlások, esések, kéz- és lábfeamodások igazi kegyetlenséggel ébresztenek bennünket annak a tudatára, hogy tulajdonképpen mégis csak jás városiak vagyunk. Nálunk ugyanis nem imponál a nagyvárosi külső, az aszfaltozási költség, a járdakelők testi épsége stb. Nálunk például legújabban folyókat, lukakat kezdenek vágni az aszfaltot anélkül, hogy a megfelelő óvintézkedésekről, a folyókat megfelelő betakarásáról stb. bárki is gondoskodnék. Így azután z megesik, hogy a gyanutan

sétálók halomszámra potyognak előrehátra és boldognak nevezheti magát az, a ki csekélyebb serülésekkel menekül a veszélyből. A Kis-Szerb-Templom-utczában már nagyon sokan jártak porul. Ott egy helyen valóságos veszedelem a járkálás; olyan veszélyesen van felvágva az aszfalt. Csakis azért vagyok bátor ezekre a dolgokra az illetékes körök figyelmét felhívni, hogy ott, a hol például a víz összefolyása vagy egyéb okok miatt szükségessé válik az aszfalt-járda felszakítása vagy átvágása, hogy ott a közönség biztonsága érdekében a nélkülözhetetlen befedések vagy egyéb óvintézkedések megtéteszenek. Beküldetett.

* **A tegnap esti multságok.** Tegnap este zajlott le idei farsangunk két legérdekesebb multságja. A zombori felsővárosi óvó-egyesület a polgári kaszinó nagytermében tartotta meg hangversenyyel egybekötött táncfűzérkét. Az estély biztónsági részéről jövő számunkban hozunk bő referádtit. Imitt csakis azt jegyezzük meg, hogy a kaszinó nagytermét zsufoltság megtöltő közönség a legpompásabb hangulatban maradt együtt kivilágos-kiviradgat. A zombori iparos dalárda a Vadászkiirt első emeleti termeiben tartotta meg farsangi dal- és táncestélyét. Újjáébredése volt ez a zombori iparos dalárदानak, a melylyel bebizonyította, hogy nagy és fontos feladatok megoldására van képessége, és hogy nélkülözhetetlen tényezője volt és lesz is mindenkor iparosaink társadalmi törekvéseinek. Bővebbet a jövő számban.

* **Eső, hó, szivárvány.** Szigoru képpel öltözökött ki az idén a tél, de aztán szétomlott, bágyadt lett, lagymatag, mint valami enervált idegzeti lump, kinek fanyar ábrázatán az áttombolt éjszakák nyomai erős vonalakban rajzolódnak ki. A tél elvesztette már önmagához való energiáját. Csakatos, lueskos decemberben, januárban az utca, a higany ritkán száll zeron alól a hőmérőben, akkor is csak rövid néhány napra. Az idén ismét elcsikkasztotta a szeszélyes, beteges idő a telet. Az esőzéseknek már meg se ütökzünk de ma délután igen sokatánál amolyan nyári zivarhoz hasonló idő uralkodott. Egyszerre nehéz felhők gomolyogtak el a város fölött, hullott az eső, meg a zuzmorsó hó, nyugaton pedig szelid fényben ragyogott a bágyadt nap. Az esőzés, a havazás csak néhány perczig tartott, aztán kelet felől feltűnt nagy ivben a sokszínű szép szivárvány.

* **A tiszték öröme és büja.** A mióta a delegációk megszavazták a magasabb tiszti fizetések alapján készült közös költségvetést, azóta állandóan napi rendben van katonatiszti körökben az a kérdés hogy mikor kapják meg a magasabb fizetést? Végre megjelent a hadsereg rendelti közlönye, amely közli a közös hadsereg tiszti fizetéseinek szabályozására vonatkozó császári és királyi legfelsőbb elhatározást. Ez kimondja, hogy a magasabb fizetés, amelyet a hadügyminiszter rendelte szabályoz, január elsejétől kezdve illeti meg a tiszteket. A katonatisztek örömnappja tehát a mai, de örömiük nem lehet teljes, mert a magasabb fizetést még nem kapják meg. A magasabb fizetés folyósítására még várniok kell. Eziránt csak későbbi rendelet fog intézkedni. A nyugalmazott tiszték szintén várták, hogy a magasabb illetékekben nekik is lesz részük Csálódtak. Csakis a várakozási illetékekkel szabadságotlakra terjed ki az új rendezés s az újévtől kezdve nyugalomba menők kapnak magasabb nyugdíjat. Most a sor a konvédtisztekben van.

* **Előadás a Narconi-féle távirásról.** Roediger, a zombori főgymnasium tudós tanára pénteken délután 3 órakor a

helybeli jogászközönséggel ismertette meg a Narconi-féle távirás rejtelmeit a főgymnasium fizikai termében. Nagy közönség gyűlt erre az alkalomra össze, a mely nagy hálával fogadta a szakszerű és magas színvonalon álló előadást.

* A zombori polgári kaszinó-egylet új tisztikara. A zombori polgári kaszinó-egyletnek péntek délelőtt lefolyt tisztújító közgyűlése az egyelet új tisztikara és választmányja az 1900-ik évre a következőképpen alakult meg: Elnök: Pribil Ernő. Alelnök: Popovits Sebő. Jegyző: Czinkler Gyula. Pénztárnok: Heindlhofer Róbert. Igazgató: Raisz Lajos. Aligazgató: Kirchner Károly. Ügyész: dr. Buják József. Választmány: Bárnny Zsigmond, Bittermann Nándor, dr. Duchon János, Fejér Gyula, Frey Imre, Fodor Mihály, dr. Hável József, Ince Gusztáv, Kelő Mór, Késmárky Béla, Mérő Simon, Molnár István, Pálffy Dezső, Rác Soma, Roheim Károly, Szauerborn Károly, Sztrilich Zsigmond, Tárcazy Mór, Valter Nándor, Vitis A. Miklós. Számvizsgáló bizottság: Csúvás Sándor, Auth György, Husvéth Károly.

* Színügyi bizottsági ülés. Zombor szab. kir. város színügyi bizottsága esütörtök d. e. 11 órakor ülést tartott, a melyen a színházi műsor megállapításán kívül elhatározott hogy az igazgatónakmég 5 előadásra pótbérlet engedélyeztetik, mint hogy azt a bérlők 50%-a óhajta. A bizottság megbizta az igazgatót, hogy fogadja meg a jövő idényre Erős József színházi festőt havi 90 forintért.

* Alakítsunk lövész-egyleteket Most, hogy a bur-fegyverek bámulatos hadi sikereket eredményeznek s míg az angolok 8000 embert veszítenek, a burok vesztesége 1400 ember: önkénytelenül fölmerül a kérdés, vajjon miben rejlik a burok nagy sikerének magyarázata? Minden kétségen felül áll, hogy e siker leg-hatalmasabb biztosítéka a burok kitűnő lövőképességében rejlik. A burok kitűnően lönek. Hiába nem parazolják a puskaport s ha elsütik fegyvereiket, a golyó talál. Ezeket az embereket maga a környezet, a hol élnek, az életmód, a foglalkozás és a vadak elleni védekezés szorítja rá a fegyvernek folytonos használatára: a buroknak apraja, nagyja, még az asszonynépe is jó lövő. Ebben a biztos lövésben rejlik az ő csodálatos erejük. Tagadhatatlan, hogy egyéb is kell a győzelemhez, kell hős lélek, erkölcsi erő, stratégiai képesség; de mégis csak a golyó ő, a golyó dönti el a csatát s hogy eldönthesse, tanulni kell vele. Ha a burok győzelméből levonjuk a konzekvenciát, arra a véleményre jutunk, hogy igen hasznos lenne a régi lövész-egyleteket halottaikból föltámasztani sőt tanácsos lenne az egész országban lövész-egyleteket alakítani s rendszeresen gyakorolni a csejllövést. A katonaságnál is a főszély a csejllövésre fektetendő. Nem elég löni megtanulni, hanem a lövöldözést gyakorolni és tökéletesíteni is kell. Lehet hogy generációk halnak ki, a kik nem veszik különös hasznát a tudásnak és ügyességnek; de ha egyszer rá kerül a sor, hogy az ország népei ellenséggel állnak szemben: akkor a burok dicsősége biztosítva lesz a mi számunkra is. Alakítsunk tehát Zomborban is lövészegyleteket.

* Színházi műsor. Zombor szab. kir. város színügyi bizottsága esütörtökön délelőtt 11 órakor tartott ülésén a hátralévő színházi napokra következőleg állapította meg a műsört: Ma vasárnap este: Kurucz furfang. Február 5-én Falcione Blanka úrhölgy felléptül és Leövey Józsefnek, a színház titkárnak jutalomjátékául: Viola, az alföldi haramia; február 6-án: Furcsa háború; február 7-én: Aranykakas; február 8-án: Kurucz furfang; február 9-ikén: Ripp van Winkle, aligha-

nem Sugár Arankának és Mihályinak, a szabadkai színház tagjainak felléptével; február 10-én: Baba; február 11-én: Baba; február 12-én: Oh azok a férfiak; február 13-án: Eszter; február 14-én: Mikadó, Deak Péter jutalomjátékául; február 15-ikén: „A másvilágon” és „Csak hidegvér”, Szalay Frigyesnek, a „Bácska” volt löszerkesztőjének darabjai először; 16-án pedig utolsó előadásul Palágyi rendezői jutalomjátékául valamely társadalmi darab kerül színpadra.

* IV. osztály kereseti adó vallomása. Zombor szab. kir. város tanácsától vettük a következő újabb felhívást az adózó közönséghez: Ismételve felhívatnak mindazok, kik az 1900. évi IV. osztály kereseti adóra vonatkozó vallomásukat a múlt 1899. évi 20010/kg. 1899. szám alatt már közzétett hirdetőmben kitűzött határidőben be nem adták, hogy ezt a vallomásukat 8 nap alatt annyival is inkább adják be, mivel ellenkező esetben IV. oszt. kereseti adójuk a törvényben meghatározott súlyos következmények terhe alatt hivatalból fog megállapíttatni.

* Eljegyzés. Zilzer Gizella kasszonyt Bajmokról eljegyezte Ritberek Ferenc kereskedő Bács-Doroszlón.

* Óhajta Ön 100.000 koronát nyerni? Azon ember akarjuk látni ki eme kérdésre felkesedett „igen”-jével ne válaszolna. De az ut és mód a nyereség lehetőségére? Sok ut Róma felé vezet de legbiztosabban bizonyára az, melyet emmentiai pártfogóság kíséretében megkezdünk. Hisz Ó Eminentiaija Schlauch Lőrincz dr. bírnok a budapesti poliklinikai egyesület kórháza javára rendezett nagy jótékonyági sorsjáték védnökfelvetése, mely sorsjáték legutolsó húzásán a 100.000 korona értékű nagy főnyeremény jut kisorsolásra. Miután alig létezik ember, ki elhalasztja annak lehetőségét, hogy egyetlen sorsjegyet megvétele által, melynek ára csak 1 korona, a bététet százezreszer viszszaadják, tisztelt reménylők figyelmét ama körülményre irányítjuk, miszerint ők egy és ugyanazon sorsjeggyel az előző két húzáson részt vesznek s így szerencsés esetében még további két főnyereményt egyenként 20.000 korona értékben megúthetnek. Tény az, hogy e sorsjáték minden egyes résztvevője saját érdeke ellenére jár el, ha a sorsjegyet megvételével csak egy percet is mulaszt. Sorsjegyek, mindenesetre immár nagyon csekély készletben, minden sorsjegyet elárultó helyen kaphatók.

* Kiadó lakás. A Széchenyi körút 66. sz. a. (ösv. Szemző Jánosné-féle ház) egy öt szobából és a megfelelő mellékhelyiségekből álló lakás május elsejére kiadó.

* Árad a Duna. Mohácsról írja a tudósítónk: A Duna sima vizét ismét mocskos és hatalmas jégtábla halmazok fedik be — minek következtében a Duna vize rohamosan emelkedik. A Paks és Baja között állott jégtáblák tegnapelőtt megindulva nem uszhatnak szabadon lefelé utjokban, mert a Gombosnál fennakadt jéghalmaz akadályozza ez utjában. Az így bekövetkezett torlódás következtében elkerülhetetlen a gyors és erős vízemelkedés — és ekként a tegnapi nap folyamán 110 centimétert áradt a Duna vize. Ha a víz lefolyásán gátolva nem lesz — úgy az apadás is rohamosan fog megtörténi.

* Az úvidéki artézi fürdő leégett. Vasárnap reggel fél nyolc órakor az artézi kút mellett felállított fürdő teljesen leégett. A rögtön megindított vizsgálat nem tudta kideríteni, hogy mi okozta a tűzvészt; valószínű azonban, hogy a kazánból kipattant szikrák gyújtották fel a fakotmányt. A Barfuss Erzsébet tulajdonát képező fürdő 1200 koronára volt biztosítva.

* Új vasut. A Topolyai vasúti álló-

mástól kiinduló, Bajsán esetleg Ó-Szivacon át, Cservenkáiig, innen Bács-Keresztur és Lality érintésével Hódásághon vagy Parabuty és Bács Újfalun át Tovarisoa és Obrovác községek érintésével O-Palánka esetleg Német-Palánka irányában a Duna partjág vezetendő keskeny vágányu helyiérdekű vasutonalra az előmunkálati engedélyt Gfrerer, Schoch és Grossmann budapesti cég nyerte el. Az engedélyes cég most felhívást intézett az érdekelte községekhez, hogy nyilatkozzanak, miképp, mily irányban illetve mily összeggel hajlandók a vasutépítéshez hozzájárulni.

* Bucsustélyi Csantavér. Azon alkalomból, hogy Jordán Béla Csantavér község aljegyzőjét Katymárra megválasztották jegyzőnek, Csantavér intelligenciája bucsustélyi rendezett a távozó aljegyzőt tiszteletére. A bucsulakomán sokan vettek részt, a mi elég bizonyítéka annak, hogy Jordán Béla családjával közszeregetnek örvendett Csantavér.

* Mentőszekrények. A nagyméltóságú m. k. kereskedelemügyi miniszterium 76271/99 számú rendelete szerint minden kisebb vagy nagyobb ipartelep tartozik esetleges baleseteknél az első segélynyújtáshoz egy mentőszekrényt tartani. Ily mentőszekrények valamint betegápoláshoz szükséges összes cizkék beszerzésére legjobban ajánlhatjuk Keleti J. elsőrangú orvos-sebész műszer- és kötözser gyárost, (Budapest IV. Koronaherzeg u. 17.) ki kívánatra készséggel szolgál részletes prospectussal.

* Nélkülözhetetlen házi gyógyszer a Pserhofer-féle vértisztító lbadacsok, melyek számtalan bajnál a leggyorsabban és legbiztosabban hatnak. A leghiresebb orvosok is ajánlják nehéz emésztés, gyomorbaj, kólika, ideges fejfájás, sápkor stb. betegségeknl. Saját érdekében cselekszik mindenki, ha állandóan készletben tartja e lbadacsokat, melyek számtalan esetben csodás hatásuaknak bizonyultak. 1 tekercs mely 6 doboz a 15 lbadacs 1.05 ft. A pénz előzetes beküldése után 1 tekercset 1.25 frtért, 2 tekercset 2.30 frtért 3 tekercset 3.35 frtért küld bérmentve Pserhofer J. gyógyszerészre Bécs 1. Singerstrasse 15.

* Csődmegszüntetés. Czeizel Julia bács-kulai lakos ellen a zombori kir. törvényszék a csődtől megszüntette.

* Lövöldöző udvarló. A Bács-kulai Hirlap írja a következőket: A múlt esütörtökön este Fath Miklós korcsmajában mulcsikasó mellett, zárt ajtók mögött mulatót néhány iparoslegény, köztük Dochnál József 18 éves kömviselegény is. Két másik legény, névszerint Schlemmender Pista és Katona Imre úgy 9 óratájban hazafelé igyekeztek; de meg nem állhattak, hogy a korcsma előtt, kiss meg ne álljanak hallgatózni. Szerencsétlenségükre épen akkor jött ki Dochnál József, ki az utcaajtón át a korcsmáros konyhacséldéjéhe akart menni és az ott ért legényeket az utból ellökte, azután gyorsan beugrott az udvarra. A sértést ezek sem akarták megfoszlatatlanul hagyni, Dochnál után rohantak; de ez az utcaajtót gyorsan elreztelto és így a künnretektek a kapun át akartak beugrani. Amde Dochnál se volt rest, jót vágott annak a fejére, aki a kapura felkapaszkodott. Schlemmender és Katona tehát leste álltak és vesztükre nem sokára egy asszony segítségükre is jött. Ez ugyanis mi sem tudva a történetekről bebocsáttatást kért, hogy férjét haza hívja a korcsmából. A cséldének ki is nyitotta az utcaajtót, de mielőtt azt újra elzárhatta volna, a leskelődő berohant az udvarra és Katona Imre rögtön torkon is ragadta Dochnált, aki megint nem jött zavarba, hanem kisével megszurta a támadót, Schlemmender István segítségére sietett társának; de meg meg ragadhatta a késelőt, ez pisztolyt rantott

ki zsebéből, amely ölmadarokkal volt megtöltve és hasba lőtte vele Schlemendert, aki rögtön összeesett. A szerencsétlen fiatal ember oly súlyos belső sérüléseket szenvedett, hogy másnap belehalt sebébe. A gyilkos udvarlót a rendőrség azonnal elfogta és most a kir. járásbíróság börtönében gondolkodhatik a fölött, hogy nem gyermek kezébe való a kés, pisztoly, — szerelm.

* **A régi 20, 10 és 5 krajczáros pénzek beváltása.** A m. kir. pénzügyminiszter az ausztriai értékű 20, 10 és 5 kros ezü-tváltópénz kivételes beváltásának engedélyezése tárgyában a következő rendeletet adta ki: Rendelet. Megengedem, hogy a váltópénztári teendőkkel megbízott kir. állampénztárak és adóhivatalok az 1894. évi június hó 23-án 46.909. sz. alatt és 1895. évi december hó 22-én 92.675. sz. alatt kiadott és a Rendeletek Tára* 1894. évi évfolyamának 169. számában illetve 1895. évi 376. számában megjelent rendeletekkel forgalmon kívül helyezett ausztriai értékű 20 kros, 10 kros és 5 kros ezüst váltópénz, a melynek beváltási határideje már lejárt, a jelen rendelet közvételétől számítandó egy éven belül, a névérték 50%-ával beváltassák. Budapest, 1900. január 26-án Lukács, s. k.

* **Borvizsgálati díjak leszállítása.** A börtövény szigorú végrehajtása következtében a közönségnek gyakran érdekében áll a forgalomba kerülő borok kémiai megvizsgálata, hogy a vevő a megvenni kívánt borra nézve magát tájékozhaszna. Ennek megkönnyítése végett a földművelésügyi miniszter az állami vegykiméleti állomásoknál eddig érvényben volt borvizsgálati díjakat folyó évi február 1-től kezdve tetemesen leszállította, úgy, hogy a legfontosabb borvizsgálatok díjai az eddigi díjakkal felére, sőt még ezen alul is mérsékeltek. Egy borminta teljes vizsgálata díja, a mely eddig nálunk (ugy mint Ausztriában) az állami intézeteknél 32 korona volt s a mely vizsgálat kiterjed mindazon vegyelemzésekre, vajjon az illető bor a börtövény alapján kifogás alá esik-e, 10 koronára szállított le; a bor egyes alkotórészei minőleges meghatározásának díja pedig négy koronában állapított meg. Ezenkívül gondoskodott a miniszter arról is, hogy azon borvizsgálatok díja, melyekre a bortenelőknak leginkább van szükségük, még ezen általános vizsgálati díjakkal is mérsékeltek legyenek s azért az olyan vizsgálatok díját, midőn a bor minőségének megállapítására vonatkozó fontosabb boralkotórészek (u. m. alkohol, összes-sav, vonatanyag és hamutartalom) meghatározása kívántatik, mindössze 6 koronában állapította meg; a bor egészségügyi szempontból való megvizsgálásának díját pedig az eddigi 8 koronáról 6 koronára szállította le. Ugyanezen vizsgálati díjak érvényesek általában a cognak és más szeszitalok, valamint a sör vizsgálatára is. Egyidejűleg leszállította a miniszter a must megvizsgálására érvényes díjakat is s a czukor meghatározási díját mustmérővel 2 koronában, direkt meghatározva 4 koronában, a sav-meghatározás díját 2 koronában és a fertőzőmenny kimutatását egyenként 2 koronában állapította meg.

* **A szabadkai háziezred áthelyezése.** A szabadkai 86-ik gyoloezred két zászlóalját, mely jelenleg Boszniában van — mint a bécsi hivatalos katonai közlöny írja — a nagy gyakorlatok után Szabadkára és Budapestra helyezik át. Mint értesülünk, az egész ezredet akarták Szabadkára helyezni, de nincsen megfelelő laktanya, tehát csak egy, a jelenleg boszniai zászlóalj jön Szabadkára, amely felváltja a jelenleg itt állomásozó katonaságot. A többi Budapestre megy.

* **A szerelmes rendőr.** Kaszanitzky Ignác újvidéki rendőr, a ki feleségétől elváltan él, szerelmet érzett

Nemes Anna szobaleány iránt. A cseléd, ki özv. Löwinger Károlynénál volt szolgálatban, nem vette szívesen a rendőr udvarlását, de annál szívesebben hallgatta egy ottani kőműves szerelmes szavait. A rendőr nesztét vette a dolgnak, és megleste a szerelmesek turbékolását. Vasárnap éjjel rájuk akadt és dühében végig húzta a kardjával a kőműves fején. A vizsgálat megindult.

* **Álarozos és jelmez bál.** Az Újvidéki Polgári Magyar Daloskör 1900. évi február hó 11-én vasárnap este 8 órakor az „Erzsébet“ szálló disztermében sászálalajja javára bohókás és tréfás műzonnal egybekötött nagyálarozos és jelmez bált rendez. Beléptijegyei Heger Agoston és Schaffler Péter könyvkereskedésében kaphatók. Belépti díj személyenként 1 korona.

* **Véres szerelem dráma Újvidéken.** A Futtaki-utca egy véres szerelmi dráma színhelye volt vasárnap délután. Klein Lipót, bettiszdév szerelmes volt Hauser Idába. A husz éves legény még Szegeden is, a hol legutóbb munkában állott, csak a leányra gondolt, és a mikor azt a hirt vette Újvidékről, hogy a leány Nagy Györgygyel, a Wolf és Trostler czég alkalmazottjával jegyet váltott, borzasztó tetterre határozta el magát. Szombat este beszüntetvén munkáját, vasutraült és vasárnap reggel megrögzött Újvidékre. Meg sem látogatva helyben lakó szüleit, egyenest a Maurits-főle vendéglőbe tartott, a hol több volt társával találkozott. Ezeknek megmutatta a revolvert, melyet Szegeden 4 írtót vett, és játszadozni kezdett vele. Társai csakhamar ott hagyták Kleint, a ki a koresmában délután 4 óráig maradt. Ittasan indult volt szerelmének felkeresésére. Ott óra lehetett, a mikor a Futtaki-utczában reá akadt, a mint ott sétált völégényével és két barátnőjével: Holitzky Jozseffinnel és Wahl Riczivel. Klein Lipót kezét zsebében tartva, „ezt a kerek erdőt járom én, ezt a szőke kis lányt várom én“ kezdetű népdalt énekelte, a sétáló elő került a honvédelaktanyánál és hirtelen revolvert rájuk szegezvén, négyszer sütötte el. Hauser Idát arczosantján találta el, Nagy Györgynek orresontja sérült meg. Holitzky Jozseffint jobb vállán sérlette meg és Wahl Riczinek jobb alsó karját lötte keresztül. Aztán maga ellen fordította a revolvert, és kétszer a szíve tájékán meglötte magát és egy-két percnyi kilődás után meghalt. A rögtön megjelent rendőrtisztszövel és orvos már csak a halált konstatálhatták. A megsebesültek közül csak Nagy Györgyöt kellett a kórházba szállítani, a többieket otthon ápolják, de valamennyien túl vannak minden veszélyen. Klein egy levelet hagyott hátra, melyben elmondja, hogy Hausert, Nagyot és magát megöli. Kedden délelőtt temették el Klein Lipótot.

* **A bácsvarmegyei kereskedők értekezlete.** Ismeretes olvasó közönségünk előtt az a mozgalom, amelyet a bácsvarmegyei kereskedők az u. n. „gyoloesas tótok“ visszaélései ellen indítottak, akik „felsőmagyarországi vázson és gyoloes“ céggére alatt morva és csehországi vázson és gyoloesot árulnak. Ez úgyben, m. hó 28-án, vasárnap d. u. 3 órakor Szabadkán a „Nemzeti szálloda“ étermében értekezletet tartottak, melyen a vidékről is nagy-számú kereskedő vett részt. Az értekezlet egyhangulag dr. Csillag Károly ügyvédet választotta meg elnökül. A tárgyhöz többen szözlottak, még pedig igen. alapsan. A vita befejeztével, az értekezlet kijelenti, hogy a gyoloesas tótok által azok régi és elavult jogaiból eredő és a törvény által védtelenül hagyott kereskedői sérelmek orvoslása illetve megszüntetése céljából bizottsággá alakul, amelynek feladata az illetékes köröknél a megindított és tovább országosan teterjeszdő mozgalom után odahatni, hogy a kereskedők e téreni

sérelmei orvosoltassanak. E célból kiküld egy most megválasztandó végrehajtó bizottságot, amelyet ezuttal felhatalmaz arra, hogy legjobb belátása és az illetékes fórumoknál e célból eljárjon. — A végrehajtó bizottság következőleg alakult meg: Elnökül megválasztott dr. Csillag Károly; jegyzőül Engelsmenn Jakab; pénztárnokul: Bilitz Izidor; bizottsági tagok: Weisz Frigyes, Schaffler Mór, Flesch Adolf, Wamoscher M., Ripp Bernát, Nasz-tasits Mladen, Friedmann Mór; Weisz Sámuel; póttagok: Klein Ignác és Péter Ferencz. A bizottság megválasztása után megállapították, hogy a tagok egyenként 5 koronával járulnak hozzá a költségekhez. A bizottság székhelye Szabadka. — Azt hisszük, hogy a mozgalom eredménye fog vezetni és orvoslója lesz az évtizedek óta uralgó kereskedelmi sérelmeknek.

* **Beszeda.** A szabadkai szerb nőegylet a szerb dalárdával együttesen, február 10-én a „Pest“ szálloda nagytermében táncmulatsággal egybekötött „Beszedés“ rendez, melyen közreműködnek: Adá-móvits Tinka k. a. magán énekel (Nagy-Kikindáról), Pajits Milica k. a. zongorajátékkal (Mitrovicáról) Szibinkits Zorka k. a. (Szegedről) és Gaál Ferencz zenedei igazgató zongora játékkal. A teljes műsort legközelebb közölni fogják.

† **Halalozás** Hirsch J. Lipót szabadkai szállító, január 27-én, életének 49. évében elhunyt Temetésé hétfőn d. u. 2 órakor nagy részvét mellett ment végbe. — Az elhunytnak úk apja volt az első zsidó, aki Szabadkán 1755. évben telepedett. Hirsch J. Lipót volt a családnak utolsó sarja.

* **Tanuló bálja Gomboson.** Tek. szerk. ur. — Községünkben dícséretes és követésre méltó szöfzást hozott fel a fiatal házaspár egyik egy józsuví csoportja. Összeszedölődtek a tél folyamán mintegy negyed százan és elhatározták, hogy esti iskolába fognak járni. Föl is kérték a tantestületet, hogy tudomány szomjukat kielégítendő: nyisson számukra esti pólé tanítomány. Kérelmük szives örömetteljesítettvén, a kurzus vezetésével Gátos Imre állami tanító bizatot meg, ki a fölnöttek ezen tanfolyamát erélyes modorával, biztos föllépésével, kitartó akarattal eréjével jan. 31-én a sikeres befejezéshez juttatta. A záró vizsgán, mint vizsga brzások megjelentek: Nemes János, Németh Imre, György András, Omelka József, Vinez Fábán és Molnár Gábor, kik a tapasztalt haladás felett örömeiket fejezték ki. Elnök a bizottság nevében a következőket mondá: Gratulálunk első sorban a derék fáradságot nem ismerő tanító ur-nak, ki nemcsak alkalmat adott, hanem közre is működött, hogy e buzgó fiatal polgárok esti óráikat hasznos, életbevágó, önképző munkával tölthették. De lelkesülten gratulálunk az önkéntes, fölnőtt tanuló seregnek is, hogy üres esti óráit nem lássa, sületlen és erkölcsrontó időfeesérlésre, hanem hasznos, közeleti dolgok tanulására fordította. Gratulálunk végre Gombos községnek, hogy fiatal nemzedéke ily jó uton halad. Igen szípen van ez így. A szent írás csak arról a népről mondja, hogy elvész, mely tudomány nélkül való. Rajta faklya vívők, csak előre a világossággal nyomotokban virág fakad, mely gyölmösölést hozand. . . Adja Isten hogy idővel e derék, törekvő ifjú polgárok mind bevaljanak községi elöljáróknak. — Ezzel a vizsga befejeztetett, mely után a központi vendéglőben éjfélig tartó bált rendezett a tanulószereg és mondhatni, igen ildomos befolyású közgyönyörűség volt. Most már ismét új tanfolyam van készülőben, adja Isten, létre jöjjön! — Melyhöz hasonló jókat kívánva vagyok t sz urn. Gomboson, 1900. febr. 1. Gábor Károly.

Színház.

A veres hajú.

1900. január 27-én.

Sikerült előadást látott a gyér publikum. Pálffy Nina igen szépen énekelt, kedves játékaival minduntalan tapsokat aratott. Az egész személyzet részt vett ugyszólván a régi de szép népszínmű előadásában, s valóban semmi kifogást sem találhatunk. Erdekesebbé tette az estet, Deákne Kovacsics Margit fellépte, ki Boglár Zsófia naiv szerepét játszotta igen kedvesen.

Gésák.

1900. január 28.

Délutáni zóna előadás.

Toloncz.

1900. január 28.

Ismét népszínmű került színre, bérlet-szünetben s így persze botránnyosan üres ház előtt. Valóban, közönségünk oly halatlán közönyt tanusított mindvégig a társulat iránt, melyet az, ha még sokkal gyengébb erőkkel rendelkeznek is, nem érdemelne meg. S valóban érdekes, hogy a mi miértű közönségünk, mely a legkisebb hibán is fenakad, szid és oktat, — de színházba nem megy. A vasárnap esti előadásán, a Toloncz előadásán — horribile dictu — egy páholy sem volt, elfoglalva! Pedig az est élvezetes volt Pálffy Nina szebbnél szebb magyar dalai, azután remek drámai jelenete midőn anyját felismeri, igazán műtővezetett nyujthattak volna a közönségnek, ha lett volna közönség.

Székely Renő Ördög Sára szerepében valódi drámai tehetségről tett tanúságot. Gyárfás nagyon ügyesen játszotta Miklóst a henteslegényt. Jók voltak Perczel, Palágyi, Leővey. De a legkitűnőbb alakítást láttuk Deák Pétertől, Uravesák szerepében.

Himfy dalai.

1900. január 29.

Berczik Árpád szép társalgású, de nem igen színalkalmas darabja „Himfy dalai” sem tudott valami nagy házat csinálni. A kik pedig ott voltak, azok meg bosszankodtak a szereposztáson. A kis Rosty Jolán naiv gyerekszerepét az igazgató az eléggé kifejődött második drámai színészével játszatta, s bizony Székely Renében ugy alakja, mint hangja folytán is nehéz volt a kis Jolant látni.

Palágyi Kisfaludi Sándor szerepét ügyesen töltötte be, igen szimpatikus, jól rajzolt alakítást mutatott. Gyárfás Kisfaludi Károly szerepét játszotta nagyon ügyesen. Murányi Szegedi Róza szerepében oly ügyesen és oly kedvesen játszott, mint már régen láttuk. Vadász Lajos nagyon jó színésznek mutatta magát Rosty szerepében. Fáradhatatlan, és következetesen helyes felfogással alakít. Szalóky szerepében Ernye ügyeskedett.

Suhancz.

1900. január 30-án.

Altalában igen szép színházi estről referálhatunk. Pálffy Nina, ki igen jó kedvében volt, pajzánkodásaival, szép énekével nagy tetszést aratott, bár ugránda-zósi talán kissé túlságosan jövedűvek voltak. Gy. Lónyai Piroksa igen kedves volt mai szerepében. Deák Péter kitűnő komikusnak mutatkozott.

Proletárok.

1900. január 31.

Csiki Gergely örökiszép társadalmi színműve került színre, igen jó előadásban. A fő szereplők Székely, Palágyi, Murányi Juliska, Gyárfás, Vadász és Deák voltak. Murányi Juliska dicséretet érdemelt a szerepében. Ugy látszik, belátta egyik előző kritikáink igazságát, s dicséretre mondatjuk, — igekezett a felhozott hibákat elkerülni. S mit láttunk? Azt, hogy Murányinak nemcsak a declamáló részek-

kel sikerült hatást érnie el, hanem kitűnő arckifejezése van s a mozdulatai, viselkedése — ha ügyel — megkapó, kedves és ügyes; örvendünk, hogy a jó szívet irt kritika nem tévesztette el hatását. Vadász Lajos Timót Pál szerepében nagy hatást ér el. Nagyon ügyes Vadász különben is, legkivált az e genrejű szerepekben. Koronkai Ilona Borecs szakácsnő szerepében aratott tetszést.

Don Pietró Carusso.

1900. február 1-én.

Pedig nem is Don Pietró kellene elsőhelyen említeni, hanem a szép Galatheát, melyben Pálffy Nina tündökölt. Ilyen estéje rég volt primadonnáknak. A gyönyörű operett muzsika Pálffy Gyönyörű énekében megragadó volt. Csengett primadománk hangja, élettelt, tavasszal töltve be a színház minden zugát, — meg a közönség szívét. Gyönyörű volt az egész. Rontott valamit az opereteleske üszszhatásán Deák Péter, ki elég izlésesemlül fogta fel Mydás alakját és ki elég izléstelenül maszkirozta magát ez alkalommal, a mit nála annál is inkább esodátunk, mert ilyen hibákat kevészer találunk benne. Gy. Lónyai Piroksa Ganimédész szerepében elbájoló jelenség volt, s a ruhája is kitűnően állott! Don Pietró Carussoról csak az érdemel megjegyzést, hogy Palágyi ismét igen jó volt s hogy most a gróf szerepét Ernye töltötte be elég ügyesen.

Tűsők.

1900. február 2-án.

A közönség kis kedvencének Dulich Mariskának jutalomjátéka volt. Szép közönség gyűlt egybe. A jutalmazottat két igen szép esokkorral lepték meg tisztelői. Hogy hányszor hívták ki Dulichot, azt leírni kevés a helyünk. De nagyon sokszor azt mondhatjuk! Palágyi és Székely epizód szerepekben nyílt színen kaptak tapsokat. Gyárfás, Vadász és Murányi ügyesen töltötték be szerepeiket. Dulich mondani sem kell — hogy minden részletében nagyszerűen játszotta kedves szerepét.

Közeledik a szezon vége. Ideje kissé visszapiillantani az elmuló félben levő szezonra. S ez a visszapiállítás — valljuk be — kellemes. A mi kedves primadománk Pálffy Nina lány szürke tóli est szorakozását aranyozta be kedves játékaival, bájos hangú énekével! Különben az a részvétlen zombori közönség is megmutatta kedvence jutalomjátéka alkalmával, mit tud. Olyan telt ház volt Fatinicza előadásán, mint ez évadban még nem volt. Örülünk, hogy jövőre is visszatér hozzánk Pálffy Nina!

Előkelő helyen áll társulatunk tagjai között Gy. Lónyai Piroksa is, ki rutinizott, ügyes játékaival, kedves tánczaival és csinos hangjával nagyon megkedveltette magát közönségünkkel. Beszéljünk Murányi Juliskáról, kinek szép alakján, szép arcán oly szívesen legetette szemét a közönség ki drámai szerepeiben magával ragadt bennünket, s ki oly előkelően játszotta mindég nehéz szerepeit! És a kis Dulich Mariska, a kit, mintha mindég a skatulyából vették volna ki. És Székely Renő ügyes drámai vénájából, — és szép alt hangjával . . . szóval kérem, meg lehetünk elégedve. Pedig ez még csak a társulat kisebb fele! A nők! Hol vannak még a férfiak? Kik között nemcsak sok az ambíciózus színész, de sok a nagyon ügyes és tehetséges is Mink meg lehetünk elégedve Deák társulatával, — bár, ezt el kell ismerni, a közönség nem érdemelte ki az igazgató meglegedését.

Krokodil

Felolós szerkesztő **Dr. Alföldy Árpád** ügyvéd.

Kiadólap tulajdonos: **Oblát Károly**

A zombori vonatok érkezése és indulása.

Ervényes 1899. évi október hó 1-től.

Érkezés.	Indulás.
Sabadkafelől:	Szabadkára:
6 óra 45 percz reg.	6 óra 46 percz reg
3 „ 34 „ délután	11 „ 54 „ dében
8 óra 34 percz este	8 „ 35 „ este
Gombosfelől:	Gombosra:
6 óra 39 percz reg.	6 óra 55 percz reg.
11 „ 47 „ dében	3 „ 41 „ délután
8 „ 25 „ este	8 „ 41 „ este.
Baja felől:	Bajára:
3 óra 23 percz d. u.	7 óra 05 percz reg.
6 „ 25 „ reg.	4 „ 05 „ délután
Ujvidékelől:	Ujvidékre:
6 óra 30 percz reg.	2 óra 55 percz reg.
11 „ 30 „ délelőtt	7 „ — „
7 „ 17 „ este	3 „ 51 „ délután

HIRDETÉSEK.

Legkellemesebb, legkitűnőbb és nélkülözhetetlen

FOGTISZTÍTÓ SZER tubusokban.

— Törvényesen védve. —
1 tubus 60 fillér. (30 kr.)

Mindenütt kapható.

6 tubus díszes dobozban 3 korona bérmentve.

Egyedül készítő és főszekelűdési raktár:

SCHWARTZ állatszergőgára

hygien, kosmet, laboratorium

Budapest, Damjanich-utca 28.

Gyári raktár és fióküzlet: Temesvárott.

A legjobb szájviz.
melyet Oppolzer údv. tanácsos, Schützler, Kainzbauer tanárok és mások 50 év óta ajánlanak, készítővel

Dr. Popp J. G. bécsi
cs. és kir. udvari fogorvos

Anatherin.
szájviz 1 frt 40. 1 frt és 50 krosz
üvegokban. Bámulása hatása
minden száj- és foghajog-
lás, reesszibellia, ingofogak-
ellen, megcsodált a foghúst
megtartja a fogakata legmagas-
sabb korig és a rágószerveket
megvédi a reth s. t. b. adástól.
Fogor 40 kr. Anatherin-fog-
pasta dragságosokban 70 kr.
csomagban 80 krajczár, fog-
plomba 1 forint, illatos növény-
szappan 10 krajczár, száj-
30 kr-ért kapható minden győ-
gyászertárban, drogériában,
és illatszertárban. Valódi
csak oly palackban,
mint a milyen az oldalt
látható, két cimkével
francia nyelven és cé-
szemmel. Árnyék-
ben eladott palack.

470. szám.
1900.

Arverési hirdetményi kivonat.

A zombori kir. trvszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Szorg Frigyes új szivacsi lakós végrehajthatónak Szorg Bálint végrehajtható szenvedő elleni 500 korona tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajlási ügyében a zombori kir. tszék területén levő s Uj-Szivacson fekvő az újszivacsi 526 számú betétben Szorg Bálint nevs Vollyveiter Katalinnal: tulajdonát megvett A 1. 1-5 sor 53/1, 53/2, 512, 2536/324 és 2536/325 hrsz. jószág testre az árverést 2051 korában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy az 1900. évi április hó 28-ik napján d. e. 9 órakor Ujszivacz község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kell igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborbn 1900. évi január 24-én.

A kir. tszék mint tkvi hatóság

Radány

ku. tszéki bíró.

87. szám.
1900.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíróóság 1899. évi V. 2578. számú végzése következtében Henneberg Sándor ügyvéd által képviselt Stebler János javára Stebler Lajos ellen 800 korona és jár. erejéig foganatósított kielégítési végrehajlás utján felül foglalt és 2630 korona 20 fill. becsült férfi és női kálapok férfi szövetek és bolti berendezésből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíróóság V. 2578. 1899. számú végzés folytán 800 korona tőkekövetelés, ennek 1899. évi december hó 2. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 69 korona bíróilag már megállapított költség erejéig Zomborban a végrehajlást szenvedett üzletében leendő eszközzésére 1900. évi február hó 13. napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztek és ahhoz a venni szándékozők oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Zomborban, 1900. évi január hó 30. napján.

Styrum Mór
kir. bírósági végrehajtó.

20% engedményt kap mindenki.

GUMMI

halhólyag: az egyedüli legbiztosabb, legmegbízhatóbb és teljesen ártalmatlan, gyorsan és könnyen alkalmazható óvszer férfiak és nők részére. Ára tucatanként eredeti pártisi minőségeben frt 1.—, 2.—, 3.—, 4.—, 1.—, 6.—, 7.— és frt 8.—. Bouts americ tuezatja frt 3.—, 4.— és frt 1.—.

Női óvszerek: Hasse tanácsfele frt 2.—, Mensinga tanácsfele frt 2.10, Cr. Carlet-fel frt 3.— darabonként. Ezen n. l. óvszerek százaszr is használhatók.

Hilgiz szivacsok, valódi pártis, tuezatanként frt 2.—, 3.—, 4.—, 1.— és frt 6.—.

Diana óv havi két nőeknek, legjobb a világon, drága frt 2.50.

Kimerítő árjegyzék zárt borítékban ingyen és bérmentve.
Megrendeléseket pontosan és díszretn eszközzel utánvétel mellett vagy a pénz előlgr beküldése után.

J. R. I. F.
Bécs, Brandstäfte 3.

1881-ben alapított hírneves ligentia specialista.

ki e hirdetésre hivatkozik!

D'WAGNER ÉS TÁRSAJ

EGYESÜLT GYÁRAK

MINT BETÉTI TÁRSASÁG

KÉPES ÁRJEYZÉK INGENY ÉS BÉRMENTESEN

BU DAPES T
IX. (HÖÖF-UTCA 3)
(a Gendia mártom mögött.)

§ZIKVIZGYÁRAK
BERENDEZÉSE ÉS ELTÁTÁSA.

§ÖR ÉS BORKIMÉRŐ
KÉSZÜLEKEK.

§FÉMONTÓDE

§ELEKTRO-GALVANIKUS
FÉMLEMEZELÉSI
INTEZET.

KÉPES ÁRJEYZÉK INGENY ÉS BÉRMENTESEN

Gelegenheitskauf.

In einer grösseren Ortschaft Croatiens 1 1/2 Stunden vom Comitats Sitze, daselbst politisches Gemeindeamt sind aus freier Hand

30 Joch 1^a Ackerfeld

und Wiese sammt solid ausgeführten Wohn- und mehreren Nebengebäuden, so auch eine in Betrieb perfekt eingerichtete 4 gängige Dampfmaschine Stabilmaschine preiswürdig zu verkaufen.

Die Einwohner sind Croaten, Ungarn u. Deutsche.

Das Gebäude liegt im Centrum der Ortschaft und sind für Wirthshaus u. Geschäftslokal sehr geeignet.

Anfragen sind zu richten an

Svetozar Dobrovič
in Gergjevač (Croatiens.)

Coccolat

SUCHARD

Cacao

Mindenhol kapható.

Speciális SÉRY-KÖTÖKBEN.

A Keleti-fele es. és kir. szab. sérykötő a legtöbbet ezen nembea nem eszik, nem gyakorol kellemetlen nyomást és eltávolítja az eddigi sérykötők hiányát.

Arak:
egyoldalú 6 frt
kétoldalú 12 „

Gyaramban (alapított 1878) készülnék ezenkívül: mülábak, műkeze járó- és nyújtó-gépek, egyenesartók (Hessing-fele rendszer), orthopádiai fűzők, hekkötők, görésérhari-nyák és mindenféle gummaruk urak és hölgyek részére.

Megrendeléseket pontosan és díszretn eszközzel:

orvos sebészeti

KELETI J. mő-és kötőszere gyáros
BUDAPESTEN IV. Koronaherezeg-utca 17.
Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Csak egyezni a típus jegyre.

Mariaczei gyomorcep

rendkívül jótékony hatás gyomorbetegségeknek, nélkülözhetetlen rég elismert hazi és népszerű

étvágytalanságnál, gyomorbetegségnél, kellemlen lehelet, föltuvodás, savanyu fölbőflegnés, hasmenés, gyomorégés, túlsok nyálkaképződés, sárgaság hányinger és hányás gyomorgöres, haskeményedés és dugulásnál.

Ez egy főfájás, a gyomor megterhelékétel- és italnál, giliszta máj és légi bajoknál rendkívül jó kipróbált gyógyhatásu szer. Főnt nevezett betegségeknek a **Mariaczei gyomorcepek** évek folyamán a legjobbba bizonyul, mit sok száz elismervény bizonyít. Egy üveg használati utasítással együtt 40 kr. kétszeres üveg 70 kr. Főlerakat.

Carl Brady, gyógyszerfár zum König von Ungarn

B é c s, I. Fleischmarkt 1.

Kapható minden gyógyszerárban.

Főelárúító hely :

TÖRÖK JÓZSEF,

gyógyszertára Budapest VI. Király-utca 12. sz. a.

Kathreiner

csak valódi az ismert

Kathreiner-csomagokban!

Tehát soha sem nyitva, sem más megtévesztésre alkalmas utánzott csomagokban.

Kathreiner Kneipp-maláta kávéja

a legízletesebb, egyedül egészséges és egyszerűs mind a legjobb pótkávé a babkávéhoz.

Kathreiner Kneipp-maláta kávéja

előszeretettel és folyton növekvő eredménynyel élveztetik a családok százezereinél.

Kathreiner Kneipp-maláta kávéja

a babkávét, a hol annak élvezete, mint az egészségre káros, orvosilag tiltatik, a legpompásabban helyettesíti!

Elsőrendű hazai gyártmány

Mégis csak legjobb amindenütt kapható

Fiumei

Csokoládé

és

Cacaó.

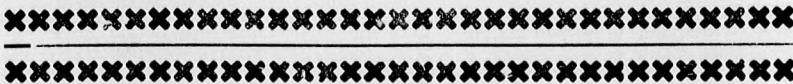
Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házi szer ellenállt az idős megpróbáltatásnak, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsiósekként alkalmazatik küszvényél, oszónál, tagzsugátánál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsiósekre is mindig gyakrabban rendeloték. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakarorta Horgony-Liniment. olneveres alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi szer, melynek egy hástartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Biechter oszlogyözes nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, RUOOLETADT
és de kár. udvart szállítók.

Igen sok külföldi francia angol és német szer van hirdetve és ajánlva fiatal emberek részére esőbántalmak és folyások ellen.

Mindazon esetekben, a hol Santal-olaj használata orvosila javasolva van, a

legzélsebb és legjobb a

Santal-Egger

alkalmazásra, mely a legjobb minőségű keletindiai Santal-olajból készült és az orvos urak által rendelteik.

üveg ára 1 frt 50 kr.: postán bérmentve, a pénz-előleges beküldése mellett 1 frt 70 kr., 2 üveg 3 frt 20 kr., 3 üveg 4 frt 50 kr.

Gyógyszertár a Nádorhoz Budapest, VI. Váci körút 17.